

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNICA

LETO VIII.

ŠTEVILKA 69

NOVEMBER
1980

Ponovno usklajevanje planskih dokumentov

Osnutek družbenega dogovora o temeljih plana občine in samoupravni sporazumi o temeljih planov SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, ki so bili v javni obravnavi do srede oktobra, še niso usklajeni. Še vedno obstaja neusklajenost med TOZD, SIS in krajevnimi skupnostmi na eni strani ter usmeritvami in določili v osnutku občinskega dogovora na drugi strani. Zato bo nujno ponovno spregovoriti o usklajevanju planskih dokumentov, so sklenili člani predsedstva Občinske konference SZDL in se dogovorili, da bo seja konference sredi novembra posvečena samo odprtim vprašanjem v pripravi planskih dokumentov. Ravno tako bo o tej problematiki spregovorila konferenca zveze komunistov, ki bo 12. novembra.

Sicer Izvršni svet pospešeno usklajuje predvidene programe posameznih SIS. Po nekajkratnih razgovorih s predstavniki SIS družbenih dejavnosti so dosežena nekatera soglasja. Še vedno pa ostajajo nekatera odprta vprašanja, ki bodo morala biti razjasnjena kar v najkrajšem času ob pogoju, da se v predlog dogovora temeljnih planov posameznih SIS — ali KS vnesejo le dogovorjene naloge, za katere so sredstva zagotovljena. Osnutke samoupravnih sporazumov so obravnavale tudi skupščine SIS in sprejele sklepe, ki v nekaterih primerih odstopajo od oblikovanih stališč na izvršnem svetu in v družbenopolitičnih organizacijah. To pomeni in zahteva ponovno preverjanje opredeljenih nalog v temeljih planov.

Prijateljski stiki

Praznovanje občinskega praznika občine Čapljina, ki ga praznujejo na dan osvoboditve Čapljine 26. oktobra, sta se udeležila tudi predstavnika naše občine Franc Fortuna, predsednik občinskega odbora ZZB NOV, in Karel Erjavec, podpredsednik občinske skupščine. Občani Čapljine, s katero imamo že leto dni prijateljske stike, so ju prisrčno sprejeli. Ob tej priliki sta jim na osrednji občinski proslavi izročila tudi sliko našega akademskega slikarja Božidarja Grabnarja.

Zvestoba AVNOJ

Vsako leto se Jugoslavlani s ponosom spominjamo zgodovinskega dneva, ko so delegati vseh narodov Jugoslavije na II. zasedanju Avnoja postavili temelje novi Jugoslaviji in s tem potrdili pravilno pot naše partije pod Titovim vodstvom. To je bil pomemben zgodovinski in praznični trenutek, ki je pot nadaljnega razvoja jugoslovanskih narodov obrnil v boljšo in lepšo bodočnost.

Pri tem tudi nasprotovanja velesil vzhoda in zahoda ter težave pri obnovi porušene domovine niso ustavile našega demokratskega življenja in gospodarskega razvoja. Vseskozi so nas spremljale težave, ki pa smo jih vedno uspešno prabrodili. To pa zato, ker je naš razvoj temeljil in temelji na enotnosti ljudstva, na posebni, naši poti v socializem, ki daje delovnim ljudem vse pravice in možnosti, da s samoupravnim delegatskim sistemom neposredno in svobodno odločajo o rezultatih svojega dela. Tudi sedaj nismo ravno brez težav. Zato moramo dosledno izvajati vsa prizadevanja za ustalitev gospodarstva. Vedeti moramo, da tudi te težave niso nepremagljive. Premagati jih moramo, da bomo še močnejši.

Čeprav nam zaradi enotnosti naših narodov ne grozi nobena nevarnost, pa moramo biti kljub temu na vse pripravljeni. Naša pripravljenost, da branimo svojo domovino, je naša moč.

In preizkusi pripravljenosti, ki jih vsake nekaj časa opravljamo, nam dokazujejo, da so delovni ljudje in občani, od najmlajših do najstarejših voljni storiti vse, da se uprejo vsakršnemu sovražniku.

Naš delegatski sistem, ki je bil zasnovan že na II. zasedanju Avnoja v Jajcu 1943. leta, je s samoupravnim socializmom dobil še posebno vrednost. Iz teoretičnih zasnov nam je uspelo, da danes večina delovnih ljudi in občanov neposredno sodeluje in odloča o najpomembnejših zadevah naše politične ureditve, o našem gospodarstvu in življenju. Da pa bi bil naš delegatski sistem še popolnejši in da ga ne bi omejevale birokratske vezi, je Titova pobuda o kolektivnem vodenju in odgovornosti pomembna dopolnitev v našem političnem življenju, ki bo imela koristne posledice v bodočem razvoju naše domovine.

Vse to, junaška borba za osvoboditev, zgodovinske odločitve II. zasedanja AVNOJ, razglasitev republike ter naša pot v socializem, ki jo spremljajo gospodarski in politični uspehi, nas zavezujejo, da pridobitve branimo in jih še bolj krepimo. K tem nalogam pa sodi dosledno stabilizacijsko obnašanje na vseh ravneh. Tako bomo v prihodnje še naprej nezadržno in uspešno napredovali. To pa bo najlepše nadaljevanje sklepov II. zasedanja AVNOJ in oddolžitve junaškim borbem naše narodno-osvobodilne borbe.

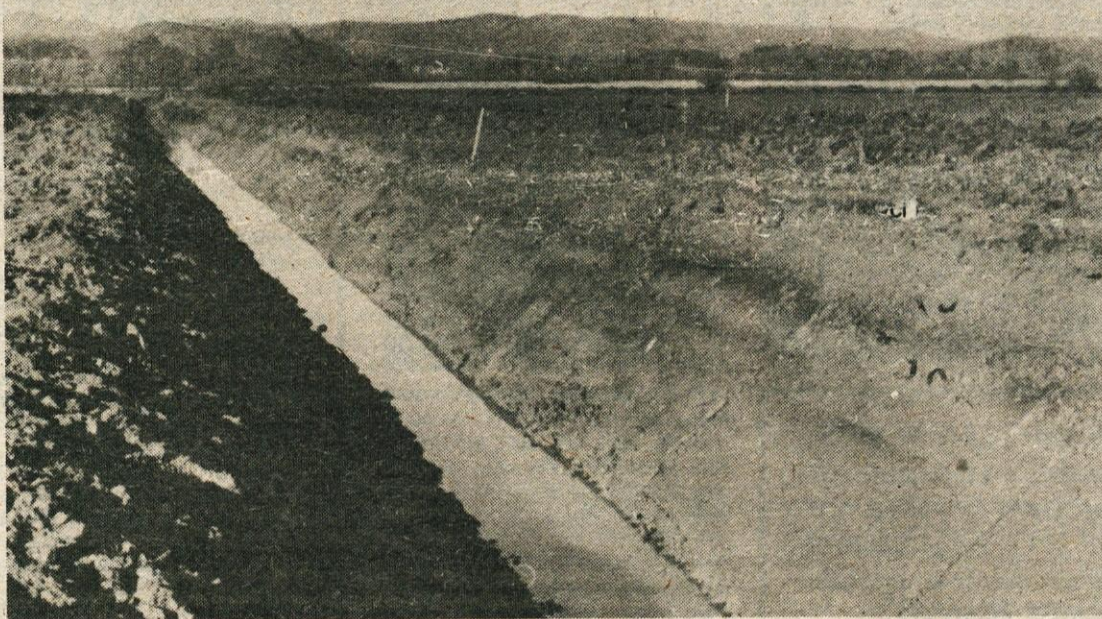
Preusmeritev proizvodnje v Ročni konfekciji

Prejšnjem časopisu smo obljubili, da bomo poročali o Savinem ZDU Ročna konfekcija, kjer se vrsto let delali na meji renitnosti; v zadnjem času pa so delali toliko izgube, da je njihov položaj postal vprašljiv. Zato so ali nove rešitve, kje delavce zaposliti. Ena od možnosti, kako rešiti težavo, je bila združitev z ovnim TOZD Tovarne stolov, kar so delavci takšen predlog septembra zavrnili. In tako je naprej ostalo odprto vprašanje, kako v Ročni konfekciji delati naprej, saj se gospodarski položaj za letošnje leto ne razlikuje od prejšnjega, sanacijskega programa, ki ni rodil zaželenih rezultatov.

Naš izvršni svet ponovno razpravlja o Ročni konfekciji in pomaga iskati najuglednejše rešitve. »Naše stališče je,« meni predsednik izvršnega sveta Franc Krašovec, »da preusmerimo proizvodnjo, vendar pa ne razpustimo konfekcije, ampak jo vključimo v delovno organizacijo istovrstnega programa, ki bo zagotovil vsem Ročne konfekcije varno bodočnost.

Stavili smo se tudi na kmetijski mančevih in gospodarstvu nam je dal, da se sicer ta dela pri njih izvajajo 10 let prepozno, da so kljub temu zadovoljni in dajejo ugodne rezultate, saj v tem področju ni preslice. Z zaupanjem pričakujejo rezultate, v sinu Toni je sicer še majhen, če bo lahko živel od kmetije in življenje pa je odvisno tudi od izsušene zemlje na barju, da bo gotovo odločil za sicer tako delo — za kmetovanje.

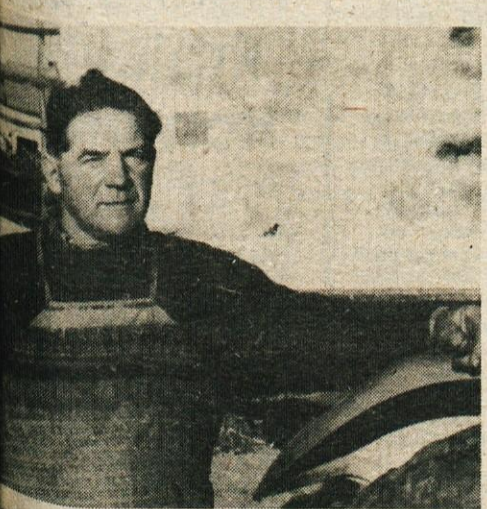
Ko smo bili pri Kaminu, je bil glavni odvodni jarek že skopan.

Z osušitvijo do dobre zemlje

hidro — in agromelioracijo v Bevkah bo še nekaj zemljišč usposobljenih za pridelovanje kvalitetne goveje krme, saj je to področje, ki praktično za zemljišč pod »sladko rušo«. Glede na to, ker v Bevkah 21 zaščitenih in 71 kmečkih gospodarstev, je velik interes v sami KS, da se zemljišča osušijo, zato je tudi v letu 1978 bil sprejet občinski sklep o izvedbi hidromelioracij v Bevkah »pri Ka-

minu«. S takim načinom urejanja zemljišč se bo spremenila oziroma izboljšala kakovost zemljišč in seveda znižala talna vlaga, kar bo omogočilo nemoteno strojno obdelovanje. »Tako bo mogoče pridelovati namesto sedanje nizke nekvalitetne in nerentabilne proizvodnje sena kvalitetno silažno krmo in travnodeteljne mešanice za seno. Do sedaj se bile te površine pod slabšimi travniki, ki so jih kmetje enkrat kosili, povprečni pridelek je bil 20 centov manj kvalitetnega sena. Glede na to, da bo po izvedbi agro — in hidromelioracij prišlo do spremembe kulture in bodo iz slabih travnikov nastali dobri travniki in njive, se bo bistveno povečala tudi vrednost proizvodnje na hektar. Dejansko pa gre za to, da na teh površinah brez potrebne ureditve ni mogoče pridelovati niti kvalitetne trave niti silažne koruze,« so povedali na Kmetijski zemljiški skupnosti.

Projekt ureditve zemljišč v Bevkah predvideva skladno z razvojnim programom kmetijstva in družbenoekonomskimi cilji izboljšanje kmetijskih zemljišč, kar omogoča pridelovanje osnovnih kmetijskih pridelkov in s tem prispeva k izboljšanju stopnje samooskrbe v pridelovanju hrane. V preteklosti smo zelo neracionalno pozidavali boljša kmetijska zemljišča in so take težnje še danes — saj so v Bevkah samih gradili in še želijo graditi predvsem na boljših zemljiščih, kjer so seveda tudi najmanjši stroški gradnje. Pri tem pa se premalo zavedamo kolikšno družbeno škodo s tem povzročamo in kako veliki napori družbe so potrebni, da se usposobijo slabša in manj rodovitna zemljišča, kar naj predstavlja nadomestilo kmetijstvu odtujenih zemljišč. »Z družbenega stališča predstavlja usposobitev zemljišč v Bevkah relativno majhno, vendar važno investicijsko naložbo. Bistvo je, da bomo omogočili kmetom normalno pridobivanje krme za živino in skušali zadržati kmete na Barju. Tako bodo v prihodnje še obdelana tista zemljišča na Barju, ki se sedaj obdelujejo pod izredno težkimi pogoji,« pravijo na Kmetijski zemljiški skupnosti.

Stane, predsednik odbora za melioracijo, iz Bevk: »V zadnjih letih smo naredili precej, saj smo veliko tiste najboljše obdelovalne zemlje pozidali in vedno bolj ostajamo odvisni od tujih zemelj, zato je hidromelioriranje barja nujno. Že nekdo si Bevcani zelo želijo, da bi prišli do boljše obdelovalne zemlje. Da se ne bi vsako jutro, preden gremo na njivo, s strahom spraševali, ali je »marost« suh, da se ne bomo vdrili. Tam, kjer sedaj kmetje jarko, je rastle samo stelja in slaba krma, računamo pa, da bomo na teh urejenih površinah gojili krmo za živino. Pridelovali bomo pač tisto kulturo, za katero bo zemlja sama »povedala«, kaj na njej bolje raste.«

Za praznik republike 29. november čestitamo vsem delovnim ljudjem in občanom in vam želimo še veliko delovnih uspehov.

Skupščina občine
Izvršni svet
Družbenopolitične organizacije
Samoupravne interesne skupnosti
Naš časopis

V prihodnjih petih letih znatno večji izvoz

V Usnjarni so s temelji plana opredelili smernice nadaljnjega razvoja temeljne organizacije in elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, ki so v bistvu skupne narave, ki jih TOZD uresničuje z drugimi subjekti. S tem planirajo 27-odstotno rast proizvodnje svinjskega usnja, svinjskega cepivenca za 2,4 odstotka in ščetin za 3,6 odstotkov. V prihodnjem srednjeročnem obdobju pa bodo povečali predvsem proizvodnjo usnjene konfekcije. Tako povečanje fizičnega obsega proizvodnje bodo dosegli z izgradnjo novega obrata za proizvodnjo usnjene konfekcije na Vrhniki.

Zavedajo se, da je pogoj za realizacijo začrtanih ciljev tudi povečanje produktivnosti dela, racionalizacija in inovacije proizvodni proces in smotrna organizacija dela. Tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju bodo še nadalje izboljševali delovne pogoje ter odnose do dela in sredstev.

Načrtujejo racionalnejše in produktivnejše zaposlovanje in uvedejo, da se bo število zaposlenih delavcev gibalo v skladu z naraščanjem fizičnega obsega proizvodnje s povprečno letno rastjo 1,9 odstotka. V prihodnjih letih za izboljšanje proizvodnih rezultatov pa bodo omejevali fluktuacijo in izboljšali relacijo med delovne pogoje.

Temeljna organizacija si bo prizadevala predvsem za povečanje proizvodnje. TOZD Usnjarna Vrhnika bo povečala izvoz od 19,5 milijonov dolarjev v letu 1981 na 24,5 milijonov dolarjev v letu 1985.

Na področju zagotavljanja surovin bodo še nadalje poskušali v čimvečji meri nadomeščati uvožene surovine z reproviziranimi domačimi. Na domačem trgu bodo z večjimi dobavitelji navezovali dolgoročne oblike sodelovanja. Glede na pomanjkanje nekaterih surovin na domačem trgu povečan fizičen obseg proizvodnje uvoza ne bo možno zmanjševati.

TOZD Usnjarna Vrhnika bodo povečali uvoz od 12.700 tisoč dolarjev v letu 1981 na 16.250 tisoč dolarjev v letu 1985.

Rast celotnega prihodka bo temeljila na predvideni rasti fizičnega obsega proizvodnje in prodaje ter strukturnih sprememb v proizvodnem programu. Razmerje v delitvi celotnega prihodka bodo spremenili v korist akumulacije, delež sredstev za razširjeno reprodukcijo pa bo rastele hitreje kot ostale sestavine dohodka in čistega dohodka, saj bodo lahko le v večjo rasto lastnih sredstev uresničili načrtovana investicijska vlaganja.

Realni osebni dohodki se bodo povečali le v skladu s povečanjem produktivnosti dela, vendar tako, da bo dohodek na delavca rastele hitreje kot osebni dohodek na delavca. Še nadalje pa bodo razvijali sistem delitve osebnih dohodkov, tako da bodo zagotavljali odvisnost od rezultatov lastnega in skupnega dela.

Obveznost temeljne organizacije za financiranje skupne in splošne porabe pa bodo temeljile na sklenjenih samoupravnih sporazumih o svobodni menjavi dela z ustreznimi skupnostmi.

V obdobju 1981—1985 je pred njimi torej vrsta nalog, ki pa jih bodo morali uresničiti, saj temeljna organizacija lahko le z uresničevanjem temeljnih smeri razvoja in ciljev zagotavlja svoj stalen razvoj in trajno povečanje dohodka, s tem pa tudi svoj obstoj.

Usnjarska poklicna šola se je začela

Več kot 15 let je minilo, odkar je končala s poukom poklicna usnjarska šola v Domžalah. Ves ta čas usnarji niso imeli šole, ki bi izobraževala mladino za usnjarske poklice, če seveda izvememo Tehnično srednjo usnjarsko-galantijsko šolo, ki vzgaja usnjarske in usnjarsko-galantijske tehnike.

V letošnjem šolskem letu pa se je le nekaj premaknilo. V sodelovanju s Centrom srednjih šol iz Domžal so začeli v industriji usnja na Vrhniki izobraževati ob delu za poklice: usnarj — strojar, usnarj — obdelovalec in usnarj — dodelovalec. Za izobraževanje teh poklicev se je oddoločilo 22 delavk in delavcev iz TOZD Usnjarna Vrhnika. Pouk imajo trikrat tedensko v popoldanskem času v prostorih osnovne šole Ivana Cankarja, ki jim je za razumevanjem odstopila učilnica.

Splošno izobraževalne predmete: strokovno računstvo, slovenski jezik in samoupravljanje s temelji marksizma predavajo delavci Centra srednjih šol iz Domžal. Strokovne predmete: kemijo, poklicno tehnologijo, usnjarske stroje in naprave, varstvo pri delu in osnovne organizacijske in predavajo strokovnjaki iz Usnjarne, tako bodo sami usposobili strokovne kadre za opravljanje srednje zahtevnih del v strojilnici, obdelovalnici in dodelovalnici.

Izvažajo na vse celine

Liko Vrhnika izvažata izdelke treh TOZD — TOZD Tovarne stolov, TOZD Tovarna vrat in TOZD Primarna predelava ne le v ZDA, temveč sega njeno področje že po vsem svetu. Po obsegu proizvodnje, usmerjene v izvoz, prednjači Tovarna stolov. Še vedno največ izdelkov — sedežnega pohištva — izvažata v ZDA in Kanado, vse močnejši pa postaja tudi izvoz v evropske države in Avstralijo. Zlasti v Evropi so v letih 1979 in 1980 razširili področje izvoza v več evropskih držav, povečal pa se je tudi obseg izvoza. Trenutno izvažajo svoje izdelke v naslednje evropske dežele: na Finsko, Švedsko, Dansko, Norveško, v Anglijo, na

Nizozemsko, v Belgijo, ZR Nemčijo, Francijo, Švico, Italijo, Avstrijo in Španijo.

TOZD Tovarna vrat izvažata predvsem v Avstrijo in ZR Nemčijo, TOZD Primarna predelava pa v Italijo. Z ozirom na asortiman pa je TOZD Primarna predelava edina, ki izvažata tudi v države v razvoju, pretežno v sredozemske in arabske države.

Količinsko se je povečal izvoz v Evropi, predvsem na Finsko, v Holandijo in na Dansko, zmanjšal pa v ZR Nemčijo. Ponovno je oživil izvoz v Anglijo in na Norveško; prvo pošiljko pa so odpremil tudi v Španijo.

V sindikatu morajo biti aktivni vsi delavci

V naši občini je okrog 4800 zaposlenih, od teh pa je nekaj več kot 4600 delavcev vključenih v 47 osnovnih organizacij zveze sindikatov. Le neznaten del delavcev ni vključenih v zvezo sindikatov in to so predvsem delavci, ki so zaposleni pri obrtnikih. Na nedavnih občinskih zborih so v večini osnovnih organizacij izvolili nova vodstva. »S predsedniki osnovnih organizacij smo imeli že dva posveta, na katerih smo se pogovarjali o težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Poglobljeno smo spregovorili o oblikah sodelovanja z občinskimi vodstvom, o vplivih stabilizacijskih ukrepov, o tem, kako so delavci informirani o gospodarskih spremembah. Tudi v razgovorih v vaših osnovnih sredinah smo ugotovili, da še marsikje na sindikalne organizacije gledajo bolj postrani ter, da delavci ne poznajo najnovjših gospodarskih ukrepov, predvsem pa ne vedo, kako se ti ukrepi odražajo v njihovih sredinah. Ugotovili smo tudi, da še ne poznajo področja delovanja Zveze sindikatov,« je na začetku pogovora o aktivnosti v občinski Zvezi sindikatov povedal predsednik občinskega sindikalnega sveta Andrej Vidovič.

Poudaril pa je, da glede na to, da je v osnovnih sredinah še dokaj skromno število aktivistov, ki so usposobljeni in pripravljeni za delo v zvezi sindikatov in glede na naloge, ki jih čakajo, so si zadali nalogo, da bodo takoj pričeli bolj tesno sodelovati z njimi. Kot kaže, bodo poskušali dejavnost pospešiti z osebnimi kontakti, zato so na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta že zadolžili posamezne člane občinskega vodstva za posamezne osnovne organizacije. Že v tem kratkem času, ko deluje novo vodstvo, so občutli težave pri delu, saj se v osnovnih sredinah niso držali dogovorjenih rokov za izvršitev nalog. »Če hočemo, da bomo lahko uspešno opravljali naloge,« pravi Andrej Vidovič, »moramo nujno motivirati čim večje število delavcev za delo v sindikatu, jih usposobiti za delo, vzpostaviti ustrezne oblike komuniciranja in doseči večjo disciplino in odgovornost pri delu.«

Pred kratkim so predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine obiskali naše organizacije združenega dela. Izpostavili so najbolj pereča vprašanja, ki se pojavljajo z ukrepi v zvezi z gospodarsko stabilizacijo, s srednjeročnimi načrti razvoja in s problemi okrog nagrajevanja po delu. Lahko na osnovi teh obiskov ocenite sedanjí gospodarski položaj v naših delovnih organizacijah?

»Sprejeti ukrepi so različno vplivali na izboljšanje stanja v gospodarstvu. Po spremembi tečaja dinarja je že čutili pritisk na znižanje cen na zunanjem trgu, zamrznitev cen in že sprejete spremembe dogovora o izvajanju politike cen pa niso zadržale dviga cen in podatki kažejo, da so se cene v prvih 8 mesecih v primerjavi s istim obdobjem lani povečale za 28,3 odstotka, življenjski stroški pa za 28,5 odstotka. Ocena je, da pri 10,5 odstotka zmanjšani obveznosti, 10,5 odstotka zmanjšani stimulaciji in 9-odstotnem dvigu cen industrijske proizvodnje ukrep spremembe tečaja dinarja ni prinesel pričakovanih rezultatov, dosežene rezultate pa zelo hitro zmanjšuje nagel porast cen surovin na domačem trgu. Vplivi 1. faze

ukrepov se v občini odražajo predvsem v kemični, elektro in usnjarski industriji. Kljub opredeljenemu stališču, da morajo vsi subjekti 50 odstotkov učinkov devalvacije prenesti v dohodek, OZD ugotavljajo, da to ni možno, saj se čuti nenehni pritisk uveljavljanja višjih cen preko samoupravnih sporazumov, ki imajo elemente izsiljevanja, vendar do sedaj še ni bilo primera, da bi katera OZD tak primer prijavila, ker se bojijo, da bi v takem primeru lahko ostali brez surovin. OZD ocenjujejo, da so v prvem polletju dosegle dobre rezultate, čeprav ti rezultati v večini primerov niso rezultat večje produktivnosti in razgovori so potrdili ugotovitve in analize o polletnih rezultatih gospodarjenja, ki jo je izdelal izvršni svet.

Andrej Vidovič — predsednik občinskega sveta ZS

Stane Pezdrič — sekretar občinskega sveta ZS

Dejstvo je tudi, da bi spremembe tečaja dinarja morale imeti za cilj povečanje konkurenčnosti na svetovnem trgu ter onemogočiti ustvarjanje dohodka s prodajo deviz, vendar OZD ugotavljajo, da se konkurenčnost ni bistveno spremenila, nekatere OZD pa pri zagotavljanju potrebnih deviz še vedno plačujejo 20-40 odstotkov nad uradnim tečajem.

Kakšna pa je politika pri delitvi sredstev za osebne dohodke?

»Delavci (razen izjem) v OZD dosledno izvajajo opredeljeno politiko razporejanja dohodka, zlasti še na področju delitve sredstev za osebne dohodke. Manj uspešni pa so bili pri omejevanju skupne in splošne porabe, oz. pri izločanju sredstev za že sprejete obveznosti, saj so se obveznosti iz dohodka povečale v povprečju za 30 odstotkov. To povečanje pa je še vedno nižje od rasti dohodka. Dosežen pa je bil tudi premik pri izločanju sredstev za razširitev materialne osnove dela. Celotna akumulacija se je povečala za več kot 100 odstotkov. Rezultati kažejo, da smo uresničili dogovorjena delitvena razmerja, vendar pa je v zadnjem času že opaziti povečan pritisk na dvig OD.«

Kako pa delavci gledajo na dvigovanje cen surovin? So o tem sploh sproti obveščeni?

»Delavci v OZD predvsem skrbijo močan in stalen pritisk na dvigovanje cen surovin, kar ima za posledico visoko stopnjo inflacije in ocenjujejo, da se inflacija še tudi v letu 1981 ne bo umirila. Delavci o povečevanju cen in o vplivu cen a ustvarjeni dohodek niso, oz. so le slabo seznanjeni. Opaziti je tudi, da enaka stopnja informiranosti delavcev velja tudi za večino zgoraj navedenih problemov ter, da so vodstva DPO v nekaterih OZD preveč pod vplivom poslovnih struktur,

kar pomeni, da še vedno ostajajo zelo pomembne odločitve v rokah poslovnih struktur.«

Kako pa je v srednjeročnem planiranju? So delavci obravnavali planske dokumente?

»Razprave o srednjeročnih planih razvoja so med delavci potekale v glavnem samo o lastnih planih, manj pa o ostalih področjih planiranja v občini in opaziti je bilo, da ostala področja planiranja poznajo dokaj slabo tudi vodilni in strokovni delavci v OZD.«

Konkretnih pripomb na osnutek srednjeročnega plana razvoja občine ni bilo izrečenih razen, da so postavljene kriteriji za presojo investicijske preostri in da tem kriterijem v celoti ne ustreza nobena predvidena investicija. Postavljene so bile tudi zahteve, da obremenitev gospodarstva ne sme biti večja od sedanjega. V razgovoru je bilo moč oceniti, da delavci po vsebini ne poznajo občinskih planov razvoja in o njih tudi niso razpravljali — razen samo formalno. Vsebinski planovi in njihova usklajenost bo vprašljiva glede na navedene ugotovitve, kar ima lahko za posledico, da bodo morali sprejemati rebalans in naknadno korigirati že sprejete odločitve tako znotraj kot izven gospodarstva. Tudi usklajevanje planov znotraj OZD je bilo več kot odmaknjeno od vpliva delavcev, kar kažejo izjave predstavnikov DPO in samoupravnih organov, da so bili njihovi razvojni programi usklajeni »na strokovnih nivojih.«

So izražali tudi težave pri pripravi srednjeročnih planov?

»V razgovorih je bilo opaziti precej težav pri pripravi novih srednjeročnih planov, češ, zelo težko je planirati, če še niso znani novi ukrepi oz. so že sprejeti ukrepi kratkoročnega značaja in se zato pogoj gospodarjenja hitro menja. Vodstva OZD so v razgovorih izpostavila konkretna, še neresena vprašanja. V sedanjí fazi priprav temeljev planov, ki se sprejemajo na referendumu, bi morali že imeti dogovorjeno politiko razvoja na vseh nivojih ter opredeljene obveznosti združenega dela. Kritično so ocenili SS SIS s pripombo, da niso konkretni in ne dajejo jasne slike, kakšen delež ustvarjenega dohodka naj bi združeno delo združevalo za skupno dogovorjene naloge v okviru SIS materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti. Iz razgovorov je moč ugotoviti, da imajo OZD tudi težave, kako se povezati v reprodukcijski celoti in tam zagotoviti dogovore, da se bo gospodarstvo v tem smislu tudi prestrukturiralo. Kljub navedenim težavam ocenjujejo, da bodo srednjeročni plani sprejeti do konca leta.«

Nenehno govorimo o nagrajevanju po delu. Je opazen kakšen bistven premik?

»Na področju nagrajevanja po delu so delovne skupine ugotovljale dokaj različne razmere. V večini primerov je še vedno osnova sistema nagrajevanja po delu analitična ocena delovnih mest. Konkretna merila za ugotavljanje delavčevega prispevka so postavljena samo na proizvodna delovna mesta v obliki količinskih in nekeje tudi kvalitnih norm, vendar tudi ta dela niso povsod v celoti normirana. Vsi razmišljajo o tem, kakšna merila postaviti za rezijska in administrativna dela, vendar so predstave o tem povsod še dokaj nejasne. Razmišljajo o tem, kakšna razmerja osebnih dohodkov naj bi postavili med proizvodnimi in administrativnimi delovnimi mesti. V nekaterih OZD izplačujejo razne dodatke za stalno prisot-

Likovi proizvodi na domačem trgu

V LIKU ocenjujejo, da je bilo letošnje prvo polletje za prodajo njihovih izdelkov na domačem trgu izjemno konjunktorno. Povpraševanje je bilo večje od ponudbe in to predvsem za vratna krila v furnirni izvedbi. Poleg starih kupcev so se pojavili tudi novi, doslej nepoznani kupci, predvsem s področja Makedonije in Kosova. Prodaja gradbenemu podjetju za objekte z montažo je bila v obsegu prejšnjih let.

Prodajne cene so rasle skladno s povečevanjem stroškov za nabavljenе surovine in reprovizirane, kar velja za vrata in vratna krila, izdelana po naročilu po posebnih pogodbah.

Tudi potrebe trgovine so bile izjemne. Tako je prišlo do situacij, ko tudi po daljšem času niso bili v stanju blaga dobaviti ter je prihajalo do storno naročil, predvsem pa se je blago odpremljalo z daljšimi zamudami, kar je neugodno vplivalo na medsebojne odnose.

Prodajne cene vrat, ki so se uporabljale za prodajo iz zaloge, so zamrznjene po sporazumu, ter jih ni bilo mogoče spremeniti. Zato ni bilo mogoče prodajati vseh proizvodov, ki so bili predvideni v planu proizvodnje in prodaje za leto 1980. Zato je bila rentabilnost prodaje trgovskim podjetjem dokaj nizka, posebno še, ker so cene v 1. polletju nenormalno naraščale in to predvsem pri obloženih ploščah in podobjih.

Na prodajo, proizvodnjo ter končno tudi na finančni rezultat je negativno vplivalo pomanjkanje materialov, ki se uporabljajo v proizvodnji vrat. To so predvsem vezane plošče, neokor plošče, lesonit ter končno tudi pomanjkanje ostalega reprovizirane.

Navedenega materiala ni bilo v zadostnih količinah; prihajal je prepozno, večkrat pa je bil tudi slabe kvalitete.

Prodaja ostalih proizvodov kot so žamenje, lesni odpadki ter žagan les je potekala normalno, brez zastojev. Cene teh proizvodov so bile na nivoju cen ostalih proizvajalcev ter v mejah, ki jih dovoljujejo predpisi.

Kljub vsem tem navedenim težavam, ki so se pojavljale v 1. polletju, se poslovanje lahko oceni kot pozitivno, kar dokazuje tudi polletni finančni rezultat.

Računajo pa, da bo druga polovica leta uspešnejša z oziroma na to, da se obeta boljša oskrba z materiali, poleg tega pa bodo korigirali tudi cene za prodajo stavbnega pohištva.

I. P.

Kar malo majhna je bila dvorana zdravstvene skupnosti, saj se mladi že dolgo niso sešli tako množično na kakšnem seminarju.

Mladim je poleg članov občinskega političnega aktiva spregovoril tudi predsednik republiške konference ZSMS Boris Bavdek.

Mladinska politična šola

Prvi dan mladinske politične šole je mladim slušateljem spregovoril predsednik republiške konference ZSMS, Boris Bavdek. Ko je govoril o vlogi ZSM v našem političnem sistemu, je najprej podal opredelitev, kaj sploh je mladinska organizacija, še posebej pa je po udaril, da nam je potrebna organizacija, ki bo v svojih vrstah zajela čim več mladih, bori pa se moramo proti kakršnikoli obliki »elitne« organizacije. »Ako hočemo mladi v našem družbeno-političnem sistemu imeti določeno avtoriteto, moramo najprej zgraditi trdno bazo naše organizacije!« je nadalje povedal Boris Bavdek in opozoril, da igra pri tem veliko vlogo naša maksimalna angažiranost, saj samo na aktivni bazi lahko uspešno gradimo organizacijo mladih in jo še utrdivo. S takim načinom dela se bomo uspešno uprli forumskemu delu, ki se marsikje še pojavlja in proti kateremu se moramo odločno bojovati. »Mlade ljudi moramo peljati v samo upravljanje in jih v tej smeri usposabljanju, zavzemanju se moramo za kar najbolj pestro vsebino dela in aktivnosti mladih ljudi, kajti le tako bomo k delu pritegnili širše množico.« je končal tovariš Bavdek in se na koncu svojega referata dotaknil še nove oblike šolstva oziroma usmerjenega izobraževanja ter uveljavljanja proizvodnega dela, s tem v zvezi pa je spregovoril tudi nekaj o nagajevanju po delu, mladinskem prostovoljnem delu in stanovanjski zakonodaji v Sloveniji.

Po zanimivem razgovoru s predsednikom RK ZSMS je mladim na politični šoli predaval Jože Perpar sekretar komiteja OK ZKS Vrhnika. V svoji razpravi je prisotne seznanil s politično situacijo v svetu, z mednarodnimi odnosi in odnosi, kakršni vladajo znotraj naše občine. Dejal je, da je volja občanov odraz pravega stanja v občini in se ostro zavzel za boj proti vsakršnemu oportunizmu, velik korak naprej pri tem boju smo storili, ko smo začeli odločno skrajševati mandate posameznikom na vodilnih pozicijah. Tovariš Perpar je mlade slušatelje posebej opozoril na pomen objektivne in konstruktivne kritike, dotaknil pa se je tudi stabilizacijskih prizadevanj v naši občini, ki še niso povsod v celoti zažvela. V prijetnem razgovoru z mladimi je poudaril, da moramo Vrhnika krepiti zaupanje do občinske politike, odgovarjal je na vprašanja o problemih in delu mladih, skratka, vsakdo je lahko izvedel največ, kar se je dalo, v zvezi z občinsko politiko, predvsem pa je tovariš Perpar nakazal nekaj pomembnih smernic, kako moramo za naše uspešno delo to politiko voditi v bodoče.

Branko Jereb, član izvršnega sveta SO Vrhnika, je v svojem predavanju mlade soočil s konkretnimi stališči, s katerimi smo se v občini opredelili za stabilizacijo in kako naj se v te programe varčevanja vključujejo mladi. Posebno zanimanje med

mladimi je vladalo, ko je bilo govora o delitvi dohodka in vrednotenju dela in nalog, ki jih posamezniki opravljajo na različnih delovnih mestih. Zanimal je trditve, češ da se vsako delo ne more meriti, opozoril pa je na objektivne težave, ki nas spremljajo pri normiranju delovnih ljudi in naša glavna borba mora biti usmerjena k premagovanju teh spremljajočih ovir. Precej je govoril o družbenem dogovoru in sankcijah, ki se uporabljajo proti kršiteljem le-tega. Pogovor z njim je bil nedvomno zanimiv, vsakdo pa je lahko izčrpal in vprašal za vse stvari, ki ga na Vrhniki morebiti »bodejo v oči«.

Na koncu prvega dne mladinske politične šole je spregovoril predsednik SO Vrhnika Vladimir Mejač. Tema njegovega referata je bila delegatski sistem in dograjevanje tega sistema ter kako daleč smo s temi stvarmi v občini. Zavzel se je za čim bolj demokratične odnose znotraj naše občine in na kratko razložil tudi povezovanje občinske skupščine z republiškimi organi in zbori. Slušatelji šole so se seznanili z organiziranostjo naše občine in delovanjem družbenopolitičnih organizacij, tovariš Mejač pa je mlade opozoril tudi na njihov položaj in vlogo v našem sistemu. Po razgovoru, ki je sledil, je tovariš predsednik dejal, da je nadaljna graditev našega delegatskega sistema predvsem odvisna od

našega poznavanja sedanje ureditve.

Sobotno dopoldne je bilo na mladinski politični šoli še posebej živahno. Predsednik IG Franc Krašovec je udeležencem nanizal delovne naloge in probleme, s katerimi se srečuje izvršni svet, katerega predsednik je sam. Govoril je o enakomernem razvoju občine in vseh krajevnih skupnosti in pa gospodarskih panogah, katerim dajemo v občini prioriteto in so pomembne za naš nadaljnji gospodarski razvoj ter družbenoekonomskega položaja občanov. Del svojega uvodnika je namenil zaposlovanju in dohodkovnim odnosom v občini in izrazil nujnost prehajanja na nove proizvodne usmeritve, kar še posebno velja za LIKO in IUUV, ki sta tudi močno izvozno usmerjena. Potem je odgovarjal na vprašanja mladih in opozoril, da sta le maksimalna angažiranost nas vseh in dosledna odgovornost na vseh področjih dela v gospodarstvu, porok za naše nadaljnje uspehe in dobro vodenje gospodarske politike.

Tone Turk, ravnatelj osnovne šole Ivan Cankar je podal informacijo o usmerjenem izobraževanju. Poseben poudarek je dal usmerjenemu izobraževanju kot faktorju pri nadaljnji krepitvi in razvoju naših samoupravnih socialističnih odnosov ter tesnem sodelovanju vseh udeležencev v procesu nove oblike šolstva, kajti nastale težave so navadno posledice neustreznosti v izvajanju izobraževanja, do praktičnega usposabljanja in usmerjanja na delovnem mestu. Razgrnil tudi celo kopico težav, ki so se pojavile že v pripravljalnem obdobju usmerjenega šolstva in jih navadno povzročata slaba kadrovska politika ali pa negotovost pri dolgoročnem planiranju kadrov v združenem delu. Dejal je, da se bo sistem usmerjenega izobraževanja stalno dopolnjeval in če nastopijo določene težave, ne smemo takoj obsojati novega sistema, kajti nastale težave so navadno subjektivnega značaja.

O družbenih organizacijah in društvi je slušateljem mladinske politične šole spregovoril Mladen Sumina sekretar OK SZDL Vrhnika, ki je na kratko orisal njihovo zgodovino

in razvoj. V našem družbenopolitičnem sistemu igrajo družbene organizacije in društva pomembno vlogo, ljudje se srečujejo in sodelujejo med seboj, pridobivajo nova znanja in izkušnje, vključevanje v družbene organizacije in društva pa omogoča tudi smotno izkoriščanje prostega časa vsakega posameznika. Več pozornosti bi morali posvečati povezovalni DO-D z družbenopolitičnimi organizacijami, toda prav tu se pojavljajo problemi, ker se ne znamo dovolj ustrezno organizirati, naker se znotraj DO-D največkrat pojavijo še primeri nedemokratičnosti in samovolje posameznikov. »Spriči tega moramo že omenjeno sodelovanje bolj podkrepiti ter dosledno usklajevati interese v okviru SZDL, kar omogoča premagovanje nastajajočih težav in vodi še k popolnejši aktivnosti članstva.« je ob koncu dejal Mladen Sumina.

Za zaključek drugega dne mladinske politične šole je slušateljem spregovorila Tatjana Krašovec, predstavnica RK ZSMS, predsednica komisije za mednarodne odnose, zato je tudi pogovor tekel v tej smeri — v smeri mednarodnih odnosov. Tovarišica Krašovec je začela z zunanjo političnimi dogajanjem, ko je najprej pripovedovala o iransko-iraškem sporu in omenila naše poglede na spore v tem delu sveta. Nekoliko dlje se je zadržala ob dogodkih na Poljskem in vzhodni, ki so pripeljali do nam znanih nemirov v tej državi. Nadalje je v svojem uvodnem referatu omenila naše sosedce, se pravi države, s katerimi mejimo, ter omenila naše odnose z njimi. Mladi so pokazali zelo veliko zanimanja za mednarodno politiko in odnose z nam sosednjimi državami, zato je bil razgovor s Tatjano Krašovec še toliko zanimivejši in izčrnejši.

Zadnji dan mladinske politične šole je mladim spregovorila Valči FERBEVA iz Občinskega odbora ZFZ NOV. Njeno predavanje je bilo osredotočeno na obujanje revolucionarnih tradicij narodnoosvobodilne borbe v naši občini. Naloga in dolžnost mladih je, da ohranjajo tradicije naše veličastne revolucije, da jo bodo pravilno razumeli in znali ceniti tudi prihodnji rodovi. Glavna naloga ni samo odkrivanje obeležij in spominskih plošč, ampak je potrebno začeti organizirano zbirati podatke in dokumentacijo, ki jo moramo na Vrhniki zbrati še precej, precej stvari je še neraziskanih, medtem ko se vrste ZZB vse bolj krčijo. Mladi morajo poskrbeti, da se izročila naše revolucije ne bo pozabila, da se bomo na vsakem koraku borili za Titove ideale in da bomo znali ceniti in ohraniti v spominu tudi vse tisto, kar so Vrhnika v letih okupacije prispevali k zmagi naše narodnoosvobodilne vojske, tega pa ni malo. To je poudarila in pozvala mlade, da vse te pridobitve in ideale s ponosom branijo in zastopajo na vsakem koraku in ob vsakem času.

Zadnji je na mladinski politični šoli spregovoril slušatelj Jože Prvinšek, načelnik štaba za teritorialno obrambo, ki je povedal nekaj o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozasčitvi v občini ter taktiki in opremljenosti naše armade. Nekoliko podrobneje je spregovoril o pomembnosti akcije »Nič nas ne sme presenetiti« in o vključevanju mladih v to akcijo, prisotne pa je še posebej zanimala številčnost, moč in tehnika oborožitve naše armade. Ob tem je opozoril, da je naše najmočnejše orožje zavest in da jo kljub najmodernejši tehniki orožja ni čez silo naroda. Vsekakor je to velikega pomena tudi za nadaljnjo krepitev in razvijanje našega splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčitve.

Po končani mladinski politični šoli so bili vsi slušatelji zadovoljni: enim je prinesla več, drugim malo manj, vsem pa vsaj toliko, da lahko na teh temeljih in izkušnjah začnejo graditi v svojih osnovnih sredinah. Tudi pesem »Druže Tito, mi ti se kunemo«, ki so jo mladi slušatelji na koncu skupaj zapeli, to od njih zahteva oziroma jih za angažirano delo v njihovih sredinah zadoljuje.

Vtisi mladih z mladinske politične šole

Po končani mladinski politični šoli na Vrhniki smo se pogovarjali z mladimi slušatelji, ki so se kar najbolj pohvalno izrekli o organizaciji same šole, izbranih temah in predavateljih, zato lahko samo upamo in si želimo, da bodo pridobljene izkušnje in znanje takoj začeli prenašati v svoje osnovne sredine, v sredine, kjer delajo in živijo. Takole so povedali:

HROVATIN Ciril — Borovnica: Prvič sodelujem na taki šoli in izbrane teme me zaradi aktualnosti in zanimivosti resnično presenečajo, saj boljše že ne bi mogli izbrati. Predavatelji so bili dobri, posebno pa sem zadovoljen z obliko dela te šole, kajti vsi smo se lahko vključili v diskusijo in vsak je lahko izvedel, kar ga je zanimalo. Morda smo nekatere probleme tudi malce posplošeno premleli, no, kakorkoli že, pridobljeno znanje moramo prenesti v svoje osnovne sredine in si z njim pomagati pri nadaljnjem delu. Tudi izvenšolsko življenje je bilo zanimivo, lahko bi se le malo bolje spoznali med seboj. Tak način usposabljanja mladih bo potrebno vzpodbujati tudi v bodoče.

DOBROVOLJC Marinka — Verd: Menim, da je politična šola dosegla svoja namen, da smo mladi spoznali marsikaj novega in se soočili s konkretnimi problemi v naši občini, ki so tudi naši problemi. Teme so bile pametno izbrane, še posebej zanimiva se mi je zdela diskusija okrog usmerjenega izobraževanja. Vsi, ki so nam podajali snov, so bili na visokem nivoju, kar nam je bilo nerazumljivega, pa smo se lahko pogovorili v skupni diskusiji, kar je dalo pravo vrednost tej šoli. Vsi udeleženci smo nedvomno dobili precej podlage za naše nadaljnje delo v OO ZSMS, zato mislim, da bi se take in podobne oblike političnega izobraževanja mladih v naši občini lahko večkrat organizirale.

ČERIN Janez — Borovnica: S temami in načinom oziroma obliko šole sem v celoti zadovoljen. Od prizadevanih predavateljev sem izvedel resnično tisto, kar me je zanimalo. Šola je še precej koristila mladim, ki nimajo dovolj izkušenj in prakse, piko na i pa je pristavila brezhibna organizacija. Tudi udeležba je bila dobra in to je še kako pomembno za našo mladinsko organizacijo, ki ji manjka predvsem idejno-političnega usposabljanja aktivistov. Naša naloga je, da po osnovnih sredinah in šolah formiramo marksistične krožke, ki morajo postati samo podaljšana roka politične šole in podobnih načinov usposabljanja mladih za idejno politično delo.

ALBREHT Minka — Zaplana: Politične šole se udeležujem prvič. Mislim, da je bila dobro organizirana, kar dokazuje tudi polnoštevilna udeležba. Teme so bile odlično izbrane, ker so obravnavale aktualna vprašanja, še posebno zanimivo pa je to, da smo se v razprave lahko vključili tudi mladi udeleženci šole. Politična šola je bila tematsko dobro zastavljena, saj sem na njej izvedel veliko novih stvari, o katerih nisem poprej še nikoli slišala. Mislim, da mi bo novo znanje veliko koristilo pri nadaljnjem delu v OO ZSMS, obenem pa pozdravljam tako obliko usposabljanja in želim, da bi se takih šol v občini organiziralo v bodoče še več.

»Mladi v pesmi, besedi in spretnosti«

24. oktobra je OK ZSMS Vrhnika izvedla izločilno kviz-tekmovanje za uvrstitev na občinsko tekmovanje in sicer na temo: »Mladi v pesmi, besedi in spretnosti«. Prve tri ekipe so dobile pravico nastopa na občinskem tekmovanju, v sodelovanju s prvimi tremi ekipami iz vojne pošte 5312. Če smo bili po eni strani v predtekmovanju veseli dobrega znanja članov ekip udeleženk, smo bili po drugi strani zopet razočarani nad tistimi OO ZSMS, ki so prijavile svoje ekipe, a le-te niso prišle, torej nad njihovo neodgovornostjo.

Največ znanja v poznavanju naše zgodovine revolucionarnega boja, partije in SKOJ so pokazali mladi iz OO ZSMS Blatna Brezovica, takoj za njo pa so se z istim številom točk uvrstili mladi osnovnošolci in ekipa iz OO ZSMS Borovnica. Vprašanja v predtekmovanju niso bila pretežka, v občinskem merilu teden dni pozneje pa so bila nekoliko otrejša pravila in težja vprašanja, mladi pa so morali pokazati dobro znanje iz naše revolucije ter obdobja pred in po vojni.

Na občinskem tekmovanju, 31. oktobra, so sodelovale tri najboljše mešane ekipe. Uspešno izvedeni kulturni program in dobro znanje ekip sta prispevala k zanimivosti in privlačnosti kviz-tekmovanja. Končnega zmagovalca so odločila še dodatna vprašanja, na regijsko tekmovanje pa se je uvrstila druga ekipa vojne pošte 5312 skupaj z OO ZSMS Borovnica. Kvizu je sledil zabavni program s plesom. Ekipe čestitamo in ji želimo podoben uspeh tudi na regijskem tekmovanju.

F. T.

Ekipa V. P. 5312 in OO ZSMS Borovnica je zmagovalca in se bo udeležila regijskega tekmovanja

Pionirji smo praznovali

Vsako leto 29. septembra imamo slovenski pionirji svoj praznik. Borovniški pionirji smo ga letos še posebno lepo praznovali.

Zjutraj smo se zbrali pred šolo. Imeli smo pionirsko konferenco. Stari odbor PO je poročal o delu v preteklem šolskem letu in nas seznanil z rezultati letošnjih volitev. Nato so mesta zasedli novoizvoljeni člani. Tajnik je prebral načrt dela za novo šolsko leto. Med drugim bomo pomagali ostarelim, imeli bomo zbiralne akcije, sodelovali bomo pri JPI, Veseli šoli, Veselem toboganu, skrbeli bomo za partizanske grobove....

Po končani konferenci smo se odpravili na TV 17. Pot je bila kar dolga. »Kurirska norma«, so nam rekli borci, ko smo prispeli do postojanke. Nekaj časa smo imeli prosto, potem pa so nam nekdanji borci in kurirji pripovedovali o svojih dogodivščinah. Všeč nam je bilo, da so govorili po domače in preprosto. Večkrat smo se jim tudi od srca nasmejali.

Praden smo se vrnili, smo si v baraki ogledali razstavljene predmete in se vpisali v spominsko knjigo.

Mojca Zorc, 6. a. Lit.-nov. krožek OŠ Borovnica

Mladi akterji družbe

V svojih akcijskih dokazih smo si mladi v vrhniki dali kot eno od osnovnih idejno politično izobraževalnih usmeritev smo na nedavni programski konferenci, kjer je poleg ostalega tudi govoril o delovanju ZSMS ugotovljeno, da se v naši občini premalo izpolnjuje nekje sploh ne vključujejo mladi v idejno politično in akcijsko izobraževanje, ki naj nas vsi obožuje in idejno poglavitno za samoupravne socializacijo, ki tudi danes kot nas je pogosto opomina Tito.

Odgovornost in pripravljenost aktivistov iz OO ZSMS vsekakor dokazana s priložnostjo udeležbo in aktivno udeležbo v razpravah po obravnavanih temah. Torej tudi potrebo po izobraževanju in narekujejo za idejno in akcijsko izobraževanje mladih, ki naj nas vsi obožuje in idejno poglavitno za samoupravne socializacijo, ki tudi danes kot nas je pogosto opomina Tito.

Prvih sodelujoval na taki šoli in izbrane teme me zaradi aktualnosti in zanimivosti resnično presenečajo, saj boljše že ne bi mogli izbrati. Predavatelji so bili dobri, posebno pa sem zadovoljen z obliko dela te šole, kajti vsi smo se lahko vključili v diskusijo in vsak je lahko izvedel, kar ga je zanimalo. Morda smo nekatere probleme tudi malce posplošeno premleli, no, kakorkoli že, pridobljeno znanje moramo prenesti v svoje osnovne sredine in si z njim pomagati pri nadaljnjem delu. Tudi izvenšolsko življenje je bilo zanimivo, lahko bi se le malo bolje spoznali med seboj. Tak način usposabljanja mladih bo potrebno vzpodbujati tudi v bodoče.

Verd: Menim, da je politična šola dosegla svoja namen, da smo mladi spoznali marsikaj novega in se soočili s konkretnimi problemi v naši občini, ki so tudi naši problemi. Teme so bile pametno izbrane, še posebej zanimiva se mi je zdela diskusija okrog usmerjenega izobraževanja. Vsi, ki so nam podajali snov, so bili na visokem nivoju, kar nam je bilo nerazumljivega, pa smo se lahko pogovorili v skupni diskusiji, kar je dalo pravo vrednost tej šoli. Vsi udeleženci smo nedvomno dobili precej podlage za naše nadaljnje delo v OO ZSMS, zato mislim, da bi se take in podobne oblike političnega izobraževanja mladih v naši občini lahko večkrat organizirale.

S tem ne želim priznati, da je bilo toliko zanimivo, lahko bi se le malo bolje spoznali med seboj. Tak način usposabljanja mladih bo potrebno vzpodbujati tudi v bodoče.

Naj svoj prispevek k razvoju naše države in k njenemu uspehu vložimo v vse, kar se nam ponuja in se manj odgovorimo samega sebe in svojih bližnjih. Zato se mora sleherni dan, da samo opazovano ugotavljanje pomanjaj naših družbi brez aktivnosti in sprejemljivo samoupravni socialistični sploh za obstoj svojega človeka. Nujno je torej, da se mladi vključijo v politično šolo in jo uporabljajo vsakodnevni praksi, kar je cilj uničen.

F. T. BOJAN ŠOŠIČ

SNG – iskanje novega gledališkega izraza

Resnica je, da človek s svojim delom preoblikuje, predeleva in bogati lastno zgodovino — zgodovino svoje vrste. Tako se tudi zgodovina umetnosti (umetnost sama!) izkazuje za zgodovino človeka. Tudi gledališče je življenje, kakor je tudi življenje temeljni princip rezultat človeškega proučevanja. Človeške vrste — naše vrste. Velja morda tudi kakor za zgodovino, da umetnost ustvarja človeka? Fanta-

nekaj so jih izpolnili tudi gostje, prav zanimivi in prav tako tudi pogovor, ki je potekal pred začetkom prireditve.

V preteklih letih so gledališke skupine na Vrhniki delale s poklicnimi režiserji. Pri Srečnem novem gledališču delate kot režiserji sami člani skupine, amaterji. Zakaj tako?

Jože Valentič: Ko smo se zbirali, smo se dogovorili, da bomo sami vodili skupino. Počutili smo se dovolj sposobni in želeli smo si svojih lastnih ustvarjalnih možnosti, lastnega ustvarjalnega procesa. Ko je pričelo z delom amatersko gledališče Argos, smo se na ZKO dogovorili, da naj bi naprej, ker ni bilo domačih režiserjev, povabili poklicne režiserje, ki naj bi vodili skupine in jih usmerjali, ob pripravi predstave pa naj bi strokovno vodili tudi tisti, ki bi pozneje sami želeli režirati in delati. Vendar to ni bil pravi način. Ti režiserji so nato iz leta v leto postavili le eno predstavo, ki naj bi bila spektakel, vsa sredstva so se stekla v to predstavo, vsi tisti domači entuziasti, ki so želeli delati, pa so bili nekoliko odrinjeni na stran.

Ko se je skupina oblikovala, ste si razdelili tudi zadolžitve. Eni so predvsem igralci, drugi režiserji, tretji so v tehnični skupini. Brane, ti se ukvarjaš z lučmi. Od kod ti potrebno znanje?

Brane Žilavec: Nekaj imam izobrazbe, imam tehnično elektro šolo, nekaj pa je talent. Ti je vseč delo v skupini?

Brane: Všeč mi je, ker tukaj srečam ljudi, s katerimi imamo podobne poglede, nazore, želje, ker smo prijatelji. Če skupino veže tudi prijateljstvo, ne samo skupno delo, ima več možnosti; da obstane. Jože me je pripeljal k amaterskemu gledališču Argos, ko je še obstajalo. Želel sem delati in tukaj se mi je ponudila priložnost.

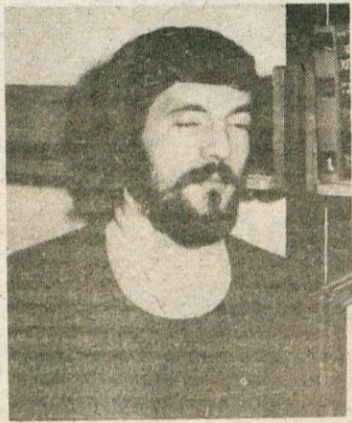
Marja Slavec: V skupini sodelujem kot igralka, pa tudi pri drugih stvareh. Prišla sem, ker imamo mnogo prostega časa. Nisem upala, da bom postala igralka ali kaj podobnega, vendar me gledališče zdaj zanima bolj kakor prej. Drugače gledam na gledališke predstave, tudi druge, ker vem, kako nastaja predstava, kaj vse je treba vložiti vanjo. Poleg tega ti gledališče da veliko tudi za samo življenje. Znebiš se strahu, nervinga pred drugimi ljudmi, lažje vzpostaviš kontakt. Ni naš namen, da bi iz mladih naredili igralce, temveč vsaj dobre gledalce gledaliških del, ki bi znali ločiti dobro od slabega, ki bi znali razumeti gledališče.

SNG je priložnost, da se srečamo na isti valovni dolžini. SNG-jevci z željo po ustvarjanju v svojo sredo vabimo velike duhove gledališča kot so: Freytag, Meierhold, Stanislavski, Artaud, Brecht,

Beckett in druge naše (življenjske) probleme s starši, v šoli, v delovni organizaciji, probleme s samim seboj, naše ideje in fantazije.

Ob svojem času je Ivan Cankar dejal: »Raj ni moj dom, pot je moj dom!«

SNG ne bo delal gromozanskih prevratov, velikih revolucij. Tudi nima vzgojno pedagoškega smotra. Kdor se vidi v distanci (v razliki do samega sebe), se spreminja. Prisvajanje ali proizvodnja sta obojestranska, za posameznike v SNG, za SNG kolektiv in družbo.

Niko Nikolčič

SNG s čuti ustvarja čute, nove, idejne in duhovne asociacije. Njegovi proizvođači so novi ljudje. Bogati ljudje, bogata vrsta. Je morda tudi to iluzija? V pohodu v neznanu, novo SNG računa na iskanje novih oblik komuniciranja, izražanja, iluzij, podvojenih, potrojenih iluzij.

»Pa čeprav tej poti ni nikoli konca,« kot pravi Ivan Cankar.

Amaterizem v gledališču je lahko zelo raznolik. Lahko gre za tadicionalno uprizorjanje nekih manjših zahtevnih gledaliških tekstov, lahko gre za iskanje nekega novega gledališkega izraza. Niko Nikolčič je v svojem predavanju, ki ga je namenil vsem, ki se amatersko ukvarjajo z gledališčem, ločil dva načina: »igati se gledališče« in »igrati v gledališču«. Kam spada Srečno novo gledališče?

Jože: Naše gledališče se je že od vsega začetka odločilo za iskanje, ne za nek totalen eksperiment, tem-

več iskanje novega gledališkega izraza. Zdelo se nam je, da amatersko gledališko gibanje daje ustvarjalcem možnosti za to, ker ni vezano na repertoar, nima obveznosti, ki bi skupino časovno vezale. Lahko se preda res dolgotrajnemu študijskemu delu ob predstavi, ki jo pripravljajo. Radi pa bi gledališče tudi čim bolj približali občinstvu, zato s predstavami mnogo gostujemo, vendar ne v institucijah, temveč igramo na prostem ali v prostorih, ki niso namenjeni gledališkimi predstavami. Tako želimo razbijati preteklo predstavo, da mora biti gledališče ustvarjeno ravno na odru.

Niko Nikolčič: Srečno novo gledališče je pred letom pričelo s svojim delom na zelo agresivni način, vsaj ljudje so govorili tako. Niso bili vajeni na to, da se neko amatersko gledališče pojavi na tak način, z vsemi temi happeningi in množično produkcijo. V gledališču smo razmišljali, od kod ta agresivnost, ki se je najprej niti sami nismo zavedali. Ugotovili smo, da je bilo dosežanje ljubiteljsko gibanje na področju gledališča vse preveč mlahavo, zaprto samo vase in usmerjeno le na določen krog občinstva. Ko ljudje gledajo amaterske predstave, jih ne gledajo v celoti, temveč gledajo ljudi, ki jih poznajo. Nam pa to ni všeč. Hočemo, da ljudje gledajo predstavo v celoti. Da smo agresivni, smo ugotovili šele pozneje, ko so nam to očitali, vendar mislim, da je to dobro, čeprav smo na ta način izgubili tisto publiko, ki je hodila gledat sosedo na odru.

Iz istih pobud, vendar zavestno, smo se odločili za to, kar imenujemo ateističen teater. Vemo, da ljudje gledajo gledališko predstavo kot iluzijo, vse, kar se na odru dogaja, ni res, ne razmišljajo pa o tem, da je gledališče tudi nekaj resničnega, živ ustvarjalni organizem. VIDA CURK

Slovesnost ob 20-letnici bralnih značk

Letos praznujemo 20-letnico tekmovanja za bralne značke. 17. septembra je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani posebna slovesnost. Tam smo se zbrali učenci — značkarji in mentorji iz cele Slovenije. Iz šol občine Vrhnika smo bili izbrani štirje zastopniki.

Uvodno besedo je imel tov. Miloš Mikeln. Govoril je o začetkih tekmovanj za bralne značke. Za njim je prevzel besedo predsednik Zveze bralnih značk Slovenije profesor Jože Zupan. Povedal je nekaj lepih besed o knjigi, naši vsakdanji spremljevalki. Gost na slovesnosti je bil tudi pesnik Tone Pavček. Spregovoril je kot predsednik društva slovenskih književnikov. Mladinska knjiga je v imenu mladih bralcev izročila priznanja avtorjem besedil in ilustratorjem knjig in slikanic. Zveza prijateljev mladine pa je podelila posebni plaketi pobudnikoma tekmovanja za bralne značke Stanku Kotniku in pokojnemu Leopoldu Suhadolčanu. Program sta popestrili folklorna skupina iz Raven in baletna skupina iz Pirana. Z odlomki iz Bevkovih del so igralci iz Horjula zaključili prireditev.

Velika udeležba prijateljev knjige je odkazala, da je le-ta vse bolj priljubljena med mladimi. Tekmovanje za bralno značko nam ne razširja samo znanja, ampak nam je tudi v zadovoljstvo in razvedrilo.

ZVEZDANA ANTONIJEVIČ, 6. B
LIT.-NOV. KROŽEK
OŠ BOROVNICA

FILMSKO GLEDALIŠČE ZVEZE KULTURNIH ORGANIZACIJ VRHNIKA

Program za mesec DECEMBER 1980

Jugoslovanski film G. Paskaljevića — »Posebni tretman«

— CANNES 80

— PULJ 80

Ameriški film — »TV MREŽA«

Francoski film »DISKRETNÍ ŠARM BURŽOAZIJE« — Film LUIS Bunuela

Konec oktobra je bilo v Cankarjevi knjižnici 9. srečanje pesnikov in pisateljev z ljubljanskega področja, tokrat prvič na Vrhniki. Na razpis je prispelo devetnajst tekstov in tričlanska žirija, ki so jo sestavljali Vida Curk, Dragica Anastasov in Brane Grabeljšek, je v ožji izbor izbrala 7 prispevkov, ki so jih v zaokroženem izboru predstavili člani dramske skupine SNG iz Vrhnike. Vsem udeležencem so predstavniki ZKO izročili knjigo našega pisatelja Karla Grabeljška »Učiteljica«, ki je nedavno izšla. Med avtorji z najboljšimi teksti je tudi Vrhničanka Slavica Petrovič.

FOTO: M. BOVČIČ

DAN SONCA, TI PA IZGINJAŠ RJAVO

Se vedno nosiš to, kot takrat, tisti dan, ko si stopil rjavo v moj svet. Zdaj, ko je tak čas, da stebrički kostanjev so razprti, zdaj, odšel boš rjavo.

Kaj naj storim, da boš ostal? Ko so taki dnevi, ko mi je žal za vsak list, za vsak cvet, ki se razpre brez mene.

Taki dnevi, da diši španski bezeg, pogled, saj nisva preštela vseh tulipanov, rdečih tulipanov. In vse to cvetje in vse te trave...

Neskončni beton, sivi pločnik povsod, še v meni.

Naj grem s teboj zelene trave štet, naj grem, ko je zdaj, ko je tak čas, da stebrički kostanjev so razprti, ko je tak čas, da šmarnice bodo same, same, same... Slavica Petrovič

Slavica Petrovič

O begu

Smešno; rekli smo, da gremo na beg. Ne kdaj, ne kako in kam, samo ta ali oni je šel na beg. Pod kožo se vrine spoznanje, da je možno, čeravno trenutno najti rešitev. Vsakdo, ki se je ponoči trepetajoč oblačil, koval prazne načrte, je občutil slast, vero, da se spreminjajo dogodki in on sam.

Lokomotive brze v noč, na morjih barke, na širnih planjavah tava metulj srebrnih kril. Srečen je, veter ga nosi sem in tja, nevidna roka se z njim poigrava — vendar je srečen, ker leti.

Bežali smo pred enakimi jutri, pred izrabljenimi igracimi, pred spoznanjem, da bivanje za nekatere pomeni večno začudenje in grozo.

Prišel je ponoči k meni, me prebudil in zaupno prišepnil: »Zdaj grem, videl boš, da me ne ujamejo več, drži se!«

Napol v spancu sem nekaj zamrmral. Drugo jutro smo videli, da Igorja ni več, nič neobičajnega se nam ni zdelo. Pač je šel na beg. Dnevi so tekli, fantje so se vračali, sklonjenih glav, drugi spet razigrani, kakorkoli, vračali so se. Igorja ni bilo, leto, dve. Odšel je na dolgo, dolgo potovanje.

Včeraj, mislim, da je bilo včeraj, je pod oknom bloka stal fant, kratko postrizen in je boječ mežikal proti temi. Ne vem, kaj mi je bilo, da sem ga vprašal: »Si mogoče na begu?«

Presenečeno je pogledal, se obrnil in odšel v noč.

— Tekst Franja Frančiča, ki ga je komisija predlagala za sodelovanje na republiškem srečanju literatov začetnikov.

Brez komentarja

V poročilu Medobčinskega inšpektorata za letošnje prvo polletje VODNOGOSPODARSKA INŠPEKCIJA ugotavlja: Posebno pozornost zasluži vprašanje komunalnih odpadkov v okoljskih naseljih Vrhnike. Tu redno prihaja do tega da fekalne odpadke tečejo v bližnje odprte vodotoke in barjanske jarkove, ki so sicer namenjeni za odvod meteoritnih vod. Lastniki teh stanovanjskih stavb so sicer plačali komunalne prispevke, priključke na javno kanalizacijo, vendar ta ni zgrajena.

Z organskimi snovmi obogatene odpadke v vodnih jarkih izdatno pospešujejo rast ločja in ostalega zelenja. Takih jarkov lastniki nočejo več kositi zaradi higienskih vzrokov in preobsežnega fizičnega dela.

V naseljih pa posamezniki večkrat samovoljno vlagajo v jarke cevi propuste z namenom, da bi rešili to problematiko. Pri tem jih vedno vodnogospodarska inšpekcija težko usmerja na pravo pot, ako ta ni začrtana.

Hribski potok si je strugo do nedavnega kar sam izbiral. Zaradi pozidave oziroma dokončanja usmerjene stanovanjske gradnje v Gradlišču in izgradnje novega obrata usnjene konfekcije Industrije usnja Vrhnika pa je bila regulacija nujna. Tako že teče h kraju regulacija tega potoka, za kar je sredstva namenila Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava. (Foto: M. Borčić)

GONARČANI POLOŽILI VENEC NA DRČI

Skupina izletnikov iz pobratenega Gonarsa, ki jo je vodil nekdanji župan Guido Toso, se je konec oktobra ustavila na Vrhniki. V Močilniku sta jih pričakala in pozdravila predsednik sveta za mednarodne odnose pri OK SZDL Franc Pasetta in predsednik krajevne organizacije ZZB NOV Vrhnika Janez Sterle. Po kratkem prijateljskem pogovoru v gostišču, so se napotili h grobnici na Drči in položili venec. Nato pa so nadaljevali izlet v Ljubljano in naprej na Plitvice.

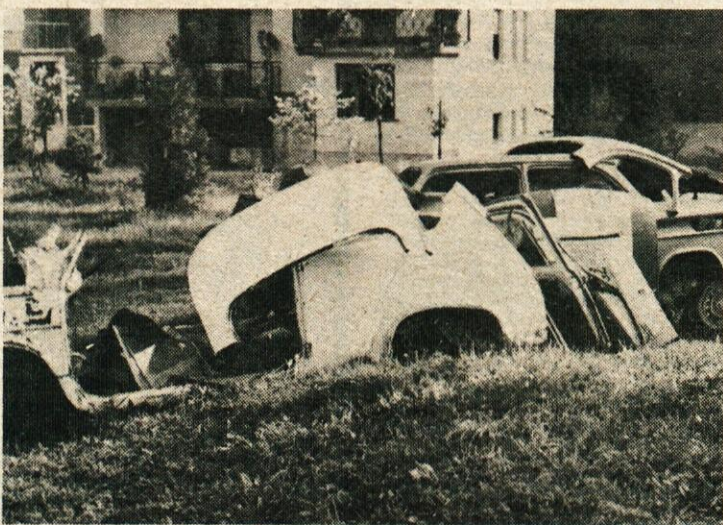
V domu JLA je sekcija za družbeno aktivnost žena pri domu JLA v okviru izobraževalnih dejavnosti organizirala začetni tečaj za šivanje in krojenje, ki se ga udeležuje 150 žena starešin in občank in poteka v petih skupinah.

M. STANKOVIČ
Foto: M. BORČIČ

Veliko slabši pridelek

Vsi vemo, da je vsaka zgradba, vsako komunalno delo, velika pridobitev za krajevno skupnost. Ravno tako je tudi na Logu. Promet skozi naselje Log je takoj po otvoritvi avto ceste upadel za več kot polovico. Tudi hrup se je zmanjšal in vse druge posledice prometa ravno tako. To naj bi bile dobre strani avtoceste. Vsaka stvar pa ima tudi svojo slabšo stran. Tako se je zgodilo tudi pri avtocesti. Jarki za odtok vode so preplitki, tako da so skoraj vsi kmetje kar precej prikrajšani. Kot pravijo jim moča pobere precej pridelka. O tem smo se pogovarjali že ob sami gradnji avtoceste. Toda pristojni strokovnjaki so nam zagotavljali, da bo odvodnjavanje v redu. Sedaj je avtocesta končana in posledice so vidne. Vprašanje je le, kdo naj nosi posledice: kmetje, ki imajo slučajno tam svoja zemljišča, republiška skupnost za ceste ali projektanti avtoceste, »nosilci projekta«?

LUDVIK ROŽNIK

Podlipska dolina je bila v jesenskih dneh čudovita. Tudi vas je lepa, v prijetno kmečki okolje se lepo vraščajo nove hiše. In idila ne bi bila skaljena, če ne bi v lepo urejeni vasi obiskovalec zagledal tudi tole »tihužitje«, ki smo ga kot dokaz, da je to lahko sploh res, zabeležili na filmu.

Náš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Jereb Marina (predsednik), Čurk Vida, Borčić Milorad, Susman Jakob, Selan Milan, Krašovec Andrej, Petelin Franc (glavni in odgovorni urednik), Žitko Ivan (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva: 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po memuru Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

VARSTVO OTROK V VARSTVENIH DRUŽINAH

Led je prebit

Skupnost otroškega varstva Vrhnika in Vzgojnovarstvena organizacija Vrhnika sta v svoje programe oziroma plane za leto 1980 vnesle tudi novo obliko družbenega varstva otrok v varstvenih družinah.

S to obliko organiziranega varstva in vzgoje otrok do tretjega leta starosti so pričeli z letošnjim šolskim letom.

»V varstvenih družinah so otroci staršev, ki so zaprosili za sprejem v vrtec, pa niso bili sprejeti. V varstveni družini pa tem otrokom, ki so sprejeti po merilih in drugih pogojih na komisiji za sprejem otrok v vzgojnovarstveno organizacijo, zagotovimo osnovne pogoje za telesni in duševni razvoj, kar vključuje ustrezno ravnanje, varstvo, možnost za gibanje in igro, pravilno prehrano in počitek ter odgovornost za varstvo v času trajanja varstva.

Vzgojnovarstvena organizacija Vrhnika je sprejela v delovno razmerje dve varuhinji, in sicer eno iz KS Log in eno iz KS Dragomer. Na tem področju so se pokazale tudi največje potrebe po organiziranem varstvu, saj je bilo prav tu največ odklonjenih otrok za sprejem v vrtec. » je povedala ravnateljica zavoda Karolina Podvratnik.

Varuhinja mora poleg splošnih zdravstvenih pogojev izpolnjevati še naslednje: mora imeti pravičen odnos do otrok, na svoj dom sprejme najmanj tri in največ pet otrok v

starosti od osem mesecev do 3 let iz drugih družin, ne sme biti mlajša od 21 let in ne starejša od 60 let, zagotoviti mora v svojem stanovanju sobo za varstvo otrok,

in mora biti moralno in politično neoporečna. Pred sprejemom otrok v varstvo pregleda ustreznost prostorov komisija, ki je bila imenovana pri Skupnosti otroškega varstva Vrhnika.

Vsa oprema in vzgojila, ki so potrebna za to dejavnost, so bila nabavljena iz sredstev Skupnosti otroškega varstva, ki jih je v ta namen tudi planirala. Izplačilo osebnega dohodka in materialnih stroškov sta varuhinji zagotovljena.

Organizacijo dela, strokovni nadzor nad delom varuhinje in dajanje napotkov za delo opravljajo strokovni delavci Vzgojnovarstvene organizacije.

»Oblika organiziranega varstva otrok v varstvenih družinah se je do sedaj pokazala za dokaj pozitivno, čeprav je ekonomska cena nekoliko višja od ekonomske cene za otroka, vključnega v vrtec. Prispevek staršev je v obeh primerih enak, razliko v ekonomski ceni, ki nastaja pri tem, pa krije skupnost otroškega varstva Vrhnika.

Z varstvenimi družinami rešujemo probleme organiziranega varstva v celotni občini oz. tam, kjer so potrebe največje.

Že šestnajsta razstava malih živali

Društvo gojiteljev malih živali Vrhnika bo tudi letošnjo jesen organiziralo razstavo malih živali, in sicer v dneih od 21. do 23. novembra, v prostorih Doma krajevne skupnosti Vrhnika.

O delu društva smo se pogovarjali s predsednikom društva tovarišem Jakše Jožetom z Vrhnike. V razgovoru nam je povedal, da društvo vsako leto organizira že 16. razstavo malih živali. V svojih vrstah združuje gojitelje in ljubitelje malih živali z Vrhnike iz okolice, pogrešajo pa sodelovanje gojiteljev iz Borovnice. Na vsakoletnih razstavah prikažejo številne vrste golobov, perutnine, papig in drugih okrasnih ptic, koncev in razne vrste okrasnih fazanov. Najzvestejši obiskovalci naših razstav pa so šolski otroci in otroci iz otroškega varstva, ki imajo prost vstop. Za marsikatero obiskovalca je presenečenje ugotovitev, v kako različnih barvah in velikostih srečujemo posamezne vrste malih živali. Društvo združuje tiste gojitelje malih živali, ki jim je gojitev razvedrilo. Živali, ki jih imajo gojitelji, so pasemsko čiste — z rodovniškim poreklom. Ne smemo pa prezreti dejstva, da so kokoši, golobi in zajci tudi gospodarsko donosne živali, saj se uporabljajo v prehrabene namene meso in jajca, pa tudi zajčje krzno je vse bolj modno. Na Vrhniki je veliko rejcev malih živali, ki pa se ne vključujejo v delo društva. Te gojitelje bi radi pridobili za sodelovanje.

Pri svojem delu pa društvo sodeluje tudi z veterinarsko postajo na Vrhniki. Zato vabimo vse gojitelje malih živali na Vrhniki, da se povežejo z društvom. S smotno izbiro pasme lahko zelo povečamo prirejo mesa, jajc in krzna in zmanjšamo možnosti razvoja bolezni pri malih živalih, ki največkrat pomeni tudi večjo materialno škodo za gojitelja.

Nekateri stalni obiskovalci razstav našega društva so že opazili, da se je asortiman razstavljenih živali v zadnjih nekaj letih zelo povečal. Na Vrhniki imamo nekaj navdušenih rejcev okrasnih fazanov, ki so vsako leto med najbolj atraktivnimi na razstavah. Tudi v letošnjem letu smo pridobili nekaj novih pasem malih živali.

Tovariš Jakše je razgovor zaključil s povabilom na obisk razstave: »Obiščite nas in če vas gojitev malih živali veseli, se nam pridružite!«

Z razumevanjem in navdušenjem do asfalta

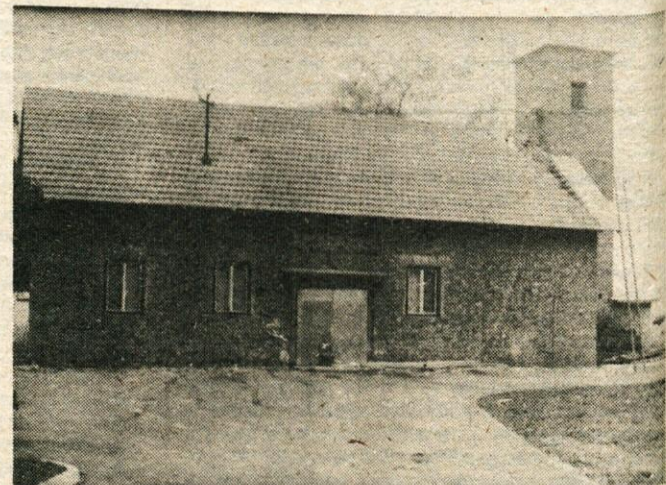
Skozi Pako in Breg se bo kmalu dalo peljati po lepem in gladkem asfaltu. Konec oktobra so namreč po poletni prašni, pozimi pa blatni poti, ki je bila svojčas celo »glavna cesta«, dokler je ni po vojni železnica odrezala od glavnih prometnih poti in jo speljala onstran vasi. In tako je prašna poletni in blatna pozimi ostala vse do letos. Leta 1972 so si vaščani Pake in Brega že zamislili, da bi po cesti polili asfalt, toda takrat so imele prednost druge ceste, in tako je do zadnje zime ostalo pri tem potrpljenju. Pozimi pa so v vasi ustanovili gradbeni odbor in ta je začel akcijo za vaški »samoprispevek«.

Akcija je bila zelo uspešna. Prebivalci obeh vasi so morali sami zbrati 300.000 dinarjev gotovine — lastnega deleža pri največji povojni investiciji v kraju, in za prispevek so se nekateri odločili brž, drugi po krajšem, spet tretji po temeljitem premisleku. Pohvalno je, da so za asfaltiranje ceste prispevali tudi tisti prebivalci obeh vasi, ki sicer te poti ne uporabljajo vedno. O tem, ali bi za cesto kaj prispevala ali ne, še razmišljata dva hišna gospodarja, eden s Pakega in drugi z Brega. Bržkone ju bo asfalt prepričal o tem, da je bila naložba koristna. Za preostali denar bodo poskrbeli krajevna skupnost Borovnica s 100.000 dinarji, denar je odobril tudi delavski svet Fenolita (tudi ta šele po dvakratnem premisleku) — tovarna bo dala tudi 100.000 dinarjev, prispevek

novembra peljali po 760 metrih 4 metre širokega asfaltnega traku, asfalt pa bodo potegnili tudi na Pako, 300 metrov poltretji meter širokega pasu. Tako se bo tudi pozimi lažje dalo priti v vas; marsikateri voznik je doslej pozimi puščal svojega jeklenega konjička raje pod bregom.

Vsekakor pa podatki ne bi bili popolni, če bi pozabili omeniti kakih 600 ur prostovoljnega dela: s prostovoljnimi delovnimi akci-

grezneta v »egiptovsko temo«. Včasih je krivo neurje, drugič pregori varovalka, pa ni nikogar, ki bi jo zamenjal. Po novem asfaltu se bodo elektrifikarji raje in hitreje vozili popravljati tudi javno razsvetljavo, če se ne bo našel domačin, ki bo kos temu delu. Tudi druga težava je: avtobus ustavi na Pakem in na Bregu pravzaprav kar na odprtem. Krajanji si želijo, da bi na avtobus čakali pod streho, da bi dobili

Pred kratkim so Brežani, seveda s prostovoljnimi delom kot se za gasilce spodobijo, prekrili gasilski dom. Tako jeseni in pozimi ob dolgih večerih, ko se v njem zbirajo gasilci, mladi in prizadevni, amaterska gledališka skupina ne bodo več v strahu, da jim bo teklo na glavo.

Rozalija Domiš: »Končno smo tudi mi asfaltirali to cesto. Mislim, da smo tisti del denarja, ki smo ga morali zbrati vaščani, pravilno zbirali. Tisti, ki imajo avtomobile, traktorje, so dali več. Jaz, ki imam samo kolo, sem prispevala 2.000.00 dinarjev, nekateri pa celo 8.000.00 dinarjev. Seveda smo zadovoljni. Ko bo vse asfaltirano, bo kar v redu, le na nekaj ovinkih tu na Pakem je cesta nekoliko preozka.«

Marjan Kržič: »Cesta je bila iz leta v leto slabša, nihče je ni pravilno vzdrževal, zato je zadnji čas, da je asfaltirana. Urediti pa bo treba dobro odvodnjavanje, ker je precej na vlažnem terenu. Vas je s tem veliko pridobila, pa tudi izgled vasi bo precej lepši.«

50.000 dinarjev je obljubilo tudi gozdno gospodarstvo, saj bo šlo po tej poti v predelavo veliko lesa. Predračunska vrednost asfaltiranja ceste je milijon 700 tisoč dinarjev, razliko pa bo pokrila vrhniška samoupravna komunalna interesna skupnost. Zavedati se je namreč treba dejstva, da je akcija za nabiranje denarja za asfalt vzbudila med krajanji Pakega in Brega veliko razumevanja in celo navdušenja, ki bi ga vsako zavlačevanje z asfaltiranjem lahko zmotilo in ohladilo.

Tako se bodo krajanji lahko že

jami so prebivalci Brega in Pakega kakšne dve leti pripravljali cestišče, napravili so 10 prepuštov in najnujnejšo kanalizacijo, ki je potrebna, da odplake ne bodo tekle čez asfalt. Seveda pa bi bili zelo zadovoljni, če bi se tej prvi in zasilni kanalizaciji kdaj kasneje pridružila še prava kanalizacija, ki je vasi nimata urejene.

Pri tej investiciji se postavljajo tudi druga vprašanja ureditve kraja: javno razsvetljavo imajo, toda kaj, ko svetilke zagorijo samo za kako noč ali dve, potem pa se že kaj zgodi, da se vasi po-

kakšno zasilno zavetje ob slabem vremenu. Tolažijo se s tem, da nima takega postajališča niti Borovnica, toda tam je bife, ki pa ga ni ne na Bregu ne na Pakem, pa bi bilo koristno, če bi si lahko kdaj pa kdaj domačini privezali dušo za prvem ovinkom. Krajanji Brega in Pakega si v naslednjih srednjeročnih obdobjih, ne kar takoj zdaj v prvem, želijo tudi nove trgovine, saj se naselje širi, nove hiše rastejo zelo hitro. Tako pa se preskrbujejo v Borovnici in v obstoječi trgovini na Bregu, ki pa bo kmalu pretesna za vse potrebe kraja. Živež in drugo blago pa tvorijo tudi iz Ljubljane, kamor in odkoder jih ne prepogosto vozi avtobus.

Poleg novega asfalta je v obe vasi prinesla nekaj več dobre volje tudi otvoritev vrta na Bregu, kar kaže, da Breg in Pako le nista pozabljena tam na koncu vrhniške občine. Čut za skupnost je letos doživel vrhunec v popravilu strehe na gasilskem domu, ko so v treh dneh postavili novo ostrižje in ga prekrili s prostovoljnimi delom tako gasilcev kot tudi drugih krajanov. Upajo tudi, da se številke v novi telefonski centrali ne bodo omejele le na bližnji okoliš počte v Borovnici ter da bosta vasi, ki ju bo pravzaprav gladko povezal novi asfalt, tudi po telefonskih žicah našli svoje okene v svet.

Brez dvoma se je letos na Pakem in na Bregu nekaj zganilo. Upati je, da kljub splošnemu varčevanju naložba, ki bo izpeljana s toliko dobre volje krajanov, ne bo za dolgo časa tudi edina pridobitev kraja.

T. J.